

Politični ogled.

Spravna pogajanja med Čehi in Nemci so se začela zadnji ponedeljek na Dunaju. Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je pozdravil odposlance, na to pa sta po jeden Čeh in Nemeč prebrala izjave svoje stranke. Čeh dr. Engel je rekel, da je to le začetek sprave med narodi, ki se mora izvršiti po vsej Avstriji. Nemeč dr. Funke pa je takoj izzival ter izrekel staro neumno zahtevo Nemcev po nemškem državnem jeziku. Ker bodo Nemci pri vsaki priliki izzivali Čeha, zato nihče ne upa, da bi se Čehi in Nemci res pogodili.

Na Dunaju bodo prihodnji mesec dopolnilne volitve v mestni obč. zbor. Bržkone se bodo štiri stranke udeleževale volilnega boja: krščanski socialci, liberalci, nacionalci in socialisti. Liberalci se že sedaj pripravljajo na volitve, kajti njim se še vedno sanja o lepih časih, ko so bili neomejeni gospodarji v mestnem zboru. Krščanski socialci bodo na vsak način imeli hud boj, ako hočejo zmagati.

Županom zlate Prage je izvoljen Staročeh dr. Srb. Ne poroča se, ali je sprejel častno izvolitev. Dosedaj je bil Mladočeh dr. Podlipny župan, ki je bil zaradi svojega čistega značaja in svoje odločnosti v narodnih stvareh pri vseh priljubljen in čislán.

Veliki štrajk v čeških in moravskih premodokopih še vedno ni končan. Bogati delodajalci se nočejo pogajati z delavci, čeprav so zahteve delavcev nizke in upravičene. Le v Moravski Ostravi bo štrajk menda kmalu končan, ker so delodajalci pripravljani ugoditi vsaj nekaterim delavskim željam.

Tržaškim Slovincem je dalo novo Koerberjevo ministerstvo prvo zausnico. Dosedaj je rekurze proti nepravilni sestavi volilnih zapisnikov reševalo tržaško namestništvo, odslej pa bo o tem odločeval s Koerberjevim dovoljenjem tržaški mestni svet, to je isti svet, ki dosledno prezira vse slovenske zahteve in žali tržaške Slovence o vsaki priliki. Naši poslanci pravijo, da hočejo Koerberja soditi po njegovih dejanjih. Evo tukaj jedno dejanje.

Bolgarski knez Ferdinand je jako častihlepen mož in zato je že dolgo časa njegova najsrčnejša želja — kraljeva krona. Govori se, da se mu ta želja kmalu izpolni, če bo le ruski stric v to dovolil.

Moč Rusije se v Aziji neprenehoma širi, tako da je začelo postajati strah nekaterih evropskih držav. V zadnjem času je

prevzela Rusija poročstvo za državno posojilo perzijske države v znesku 20 milj. rubljev. Za to prijaznost ji je Perzija dovolila, da si sme zidati na perzijskih tleh nekatere železnice in da se smejo ruske čete pomikati skozi perzijsko ozemlje. To je gotovo dovolj.

Vojska v Južni Afriki. V ponedeljek se je raznesla iz Londona po celi Evropi vest, da je angleški general Buller zopet prekorlačil Tugelo ter da koraka proti Ladysmithu. Takoj drugi dan pa se je iz Londona zatrjevalo, da vojno ministerstvo ne ve ničesar o prehodu Bullerjevem čez Tugelo. Torej je bržkone cela reč bila zopet samo izmišljena, da se angleško ljudstvo vsaj za par ur navduši za vojsko v Južni Afriki. V angleškem drž. zboru pa opozicija hudo prijemla vlado, ker je tako nepremišljeno začela vojsko.

Književnost.

Uvod v narodno gospodarstvo.

(Po Maurice Blockovi knjigi „Petit manuel d' économie pratique“ uredil Vekoslav Kukovec. V samozaložbi. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Strani 158, mala 8°; se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.)

Tako se glasi naslov lepi knjižici, ki je izšla v slovenski narodni tiskarni v Mariboru kot ponatis iz strokovnega lista »Popotnika.« Priznati moramo, da smo se je iz dvojnega vzroka zelo razveselili: prvič, ker jo je spisal mlad, nadpoln vseučilišni dijak g. Vekoslav Kukovec, ki nam s tem obeta, za premili naš narod še marsikaj lepega in koristnega spisati; drugič pa, ker obdeluje knjižica obče-koristno in važno snov. Narodno gospodarstvo je za nas Slovence neizmerne pomena; ako se gospodarstveno živahno probudimo in postavimo na trdno in neomahljivo stališče, potem nam je zavarovan obstanek v nevarnem in pretežavnem boju s sovražnimi silami.

Le-ta knjižica je spisana v lepem, lahko umljivem in poljudnem slogu; jezik je čist in skoraj povsem nepomanjkljiv; izrazi so krepki, jedrnat in ljudskim nazorom prikladni. O čem pa govori? Tistemu, ki se hoče gospodarstva v širnem pomenu poprijeti, hoče poljudno razložiti najvažnejše in najpotrebnejše pojme. Postavimo razlaga, kaj je: Korist in vrednost, lastnina, kaj se pravi delati? Kaj je denar, cena, kredit, kapital ali glavica, obresti, koalicija in štrajk, kaj je asocijacija, konkurenca in monopol, kaj konzumpcija in kupčija? Taki in enaki izrazi iz narodnogospodarskega polja se razložijo ter z vzgledi

razjasnijo. Po časnih take izraze vedno in vedno čitamo, a malokdo jih dobro razume; ne ve, kaj pomenijo, radi tega je treba, da o njih dobimo dobre in jasne pojme. To namerava ta dična Kukovčeva knjižica; zato jo bo vsak, ki se z gospodarskimi vprašanji peča, z veseljem in z veliko koristjo čital. Spisana je v priprostitih dvogovorih: učitelj se razgovarja z učenci in s kmetovalci ter jim čedno razlaga narodno gospodarstvo. Tak način opisovanja in pripovedovanja nas živo spominja na najlepšo knjigo, kar jih Slovenci imamo, na »Blažeta in Nežico« od našega nesmrtnega Slomška.

Želeli bi bili pri izdajanju knjige samo to-le: V uvodu ali kjer si bode v opombah naj bi bil vrli pisatelj povedal, da je izvirnik že l. 1874 izšel, torej v času, ko so imeli gospodarstveni pojmi deloma drug pomen, kakor danes; kajti na nobenem polju se ni v zadnjih 30 letih zvršil tak prevrat, kakor na gospodarstvenem; tudi pri posameznih razlaganjih bi bilo dobro opozoriti na današnje nazore.

Sicer pa — g. Kukovec zasluži vse priznanje in njegovo prvo večje delo v blagor slovenskega ljudstva, le-ta knjižica, se vsem gospodarjem najtoplejše priporoča. Dr. A.

Dopisi.

Iz Majšperga. V nedeljo dne 28. jan. imelo je naše kmetijsko bralno društvo svoje zborovanje. Udeležilo se je istega precejšnje število naših kmetov. Predsednik č. g. Jakob Marinič otvori zborovanje s prav umestnim govorom. Govoril je o važnosti bralnih društev v sedanjem času, kako se naj kmetje istega poslužujejo ter je pričujoče prav gorko spominjal, naj v prav obilnem številu pristopijo k temu za vsakega kmeta velevažnemu društvu, na kar je tudi zopet pristopilo lepo število novih udov. Po končanem govoru g. predsednika prevzel je besedo tukajšni kaplan č. g. Vogrinec Janez. V jako zanimivih besedah razvil je kmetom važnost združenja in podpiranja med kmetovalci ter je razložil imenitnost zadrug in veliko potrebo taistih v sedanjih slabih okoliščinah.

Nato je sledil govor podpredsednika gsp. Janeza Žunkoviča, šolskega voditelja v Naprah. Ta je na jedni strani hvalil za dobre stvari in napredek v gospodarstvu se brigajoče kmetovalce, na drugi strani pa je z resnimi in krepkimi besedami grajal zaspnost in brezbriznost onih kmetov, kateri se sam sebi nočejo pomagati, ter roke križem držeč čakajo na oni zlati čas, kedar jim bodo pečeni ptiči v usta prileteli. Mesto, da lepe

svojo stezo, da bi prišel do slave. Posebno je to značilno za slikarje. Z velikim zanimanjem sem opazoval s te strani njih dela na razstavi. Ta kar v luskinah maže barvo na platno in slika bolj z držalom nego s čopičem, a njegova podoba — pogled na švicarske ledene vrhe in snežnike — je od daleč krasna; oni zopet nam pričara pred oči ples ponočnih vil v luninem svitu, vse v modri barvi in sanjavih obrisih, nerazločno od blizu in čudno od daleč. Ta se veseli nagote in pohotnosti, oni išče zabave s slikanjem perutnine in ptičev, drugi psov, drugi zopet sadja in butelk in vsega, kar spravijo kuharice na mizo. Kolikor pa sem videl verskih predmetov, te bi bil lahko prešel vse na prste obeh rok, in izmed teh menda nobeden ni bil za v cerkev, če izvzameš k večjemu eno »sladko« podobo Matere Božje. Tako daleč je torej prišla umetnost. Ker nima pravca, ker ne pripoznava nravnih načel, je zdvojen sama s seboj. In tudi gledavca se polasté taki čuti in nekako sam seboj nezadovoljen zapusti razstavine dvorane, v katerih je toliko umetniškega truda, toliko dela, toliko upov, a tako malo pripoznanja in še manj pravega uspeha.

Kako dušno veselje pa je opazovati dela starih mojstrov! Ako prideš v Benedke, nikar ne zamudi si ogledati akademije! Neprecen-

ljivi umetniški zakladi, ki so tam nakopičeni, so res večinoma naropani iz cerkev in odpravljenih samostanov, a vpricho njih pozabi človek, da je v dvorani in ne v cerkvi, ker se jim vidi na prvi pogled, da so slikani za oltar, da je njih namen povzdigniti revnega človeka in ga približati Bogu. Tu je cela zgodovina beneškega slikarstva. Začneš z okretnimi starimi mojstri, z njih spretnejšimi učenci greš naprej, s Ticijanom se v duhu povzdigneš, da gledaš njegovo Marijino vnebovzetje, pozneje z žalostjo vidiš posvetni duh siliti v svete podobe. Pavel iz Verone predstavlja na pr. obed Kristusov v farizejski hiši. Gostje, ki sedijo okoli mize so — benečanski mogotci. Na levi delijo strežniki zlato in srebrno posodo z jedili in točijo rujno kapljico. Vino in jedi gredo potem z leve na desno iz roke v roko. Tako spaja in veže ves prizor — misel na telesno ugodnost! Kje je tukaj ona gostija, katero je opisal evangelist? Tako nam je umevno, da nima obstanka umetnost, kateri manjka idej.

Teško sem se ločil iz Benedk. Oziral sem se nazaj, ko je vlak ropotal čez most, ki veže mesto in koprino in sloni na 222 kamnitih lokih. Teh mislij se nisem niti znebil, ko smo dirjali po dolgočasni ravnini, katera nas je spremljala noter do padovanskih gričev. Kako je prijetno za oko zagle-

dati zopet višave! Tukaj torej raste glasovita padovanske kapljica, tukaj je tudi doma moj prvi laški učitelj: Giambetista Bonin. Njegovo priporočilo je bilo res kaj vredno. Ljubeznosti kardinalove in lepote Benedk ne bom pozabil žive dni.

(Dalje prih.)

Smešničar.

Lov na volke. — A: Lov na volke utegne biti za lovce posebno veselje? — B: Res! Vendar tudi nevaren je včasih; zakaj volki so prav strašne zveri. — A: O tem ne dvojim; pa lovci se vendar podpirajo med seboj? — B: Ne vselej. Glejte, jaz sem šel pred nekaj leti na Poljskem na volkove. Bilo nas je kakih deset lovcev. Kar se volk iz gozda naravnost v me zakadi. Vsi lovci zbeže — moja puška se sproži — in po meni bi bilo, če bi me ne bil rešil moj zvesti pes. Ta namreč zgrabi volka, in začneta se grizti, da je groza. — A: Pa kateri je bil močnejši, pes ali volk? — B: Da — tega ne morem določiti; zakaj grizla in borila sta se, dokler nista drug drugega popolnoma požrla in ni ostalo nič — razven njiju repov.

in solnčne zimske dneve za pečjo sede prejavkajo in tožijo o slabih letinah in neugodnih sedanjih razmerah, naj bi šli rajši v vinograd in akoravno bi se jeden dan njihovega dela malo poznalo, prekopal bi se pa vendar le v kakih 30 lepih zimskih dnevih kos, na katerega bi se lahko nasadilo najmanjše 300—400 amer. trsov in ako je pri hiši več delavcev, nasadil bi se v treh do štirih letih ves vinograd z amer. trsjem in javkanja bil bi konec. Nadalje je govoril o različnih nezgodah pri kmetijstvu. Omenil je posebno, da je trtna uš tako rekoč le sreča za kmetijstvo in ne nesreča ter je to tudi prav jasno dokazal. Razložil jim je v kratkih potezah, kako se nasprotuje trtni uši, kako se naj deluje proti peronospori in proti takozvanemu plesnivcu. Konečno pa je še obljubil, da bode zopet, kakor pretečeno leto, vsako drugo nedeljo nadaljeval pouk o trtoreji, posebno o napravljanju amer. trsja, o sadjereji, o živinoreji itd. ter jim zagotovil, da bode društvo to leto gledalo na to, da se bode naprosil tudi ta ali oni potovalni učitelj, kateri bode ves poduk popolnil. Da bi pa tudi ta poduk bil v trajen prid in korist našim pridnim Majšperskim kmetom, v to pomozi Bog! S temi besedami končal je govornik svoj govor. Nato se je izvolil sledeči odbor: č. g. Jakob Marinič, župnik, predsednik; gosp. Janko Žunkovič, šolski voditelj v Naraplah, podpredsednik; č. g. Janez Vogrinec, kaplan, tajnik; gospod Janez Korže, veleposestnik, blagajnik; gg. J. Sagadin, Zdravko Sagadin, Rober Karol, A. Korošec, Simon Mesarič in Štefan Gaiser, kmetje, odborniki. Izvoljeni so po takem sami jako delavni odborniki in zatorej lahko upamo, da bode delovanje našega društva v tekočem letu zelo uspešno in blagonosno za naše ubogo kmetško ljudstvo.

Želeli bi se samo, da bi nam narodnjaki in prijatelji uboega kmetškega ljudstva iz drugih krajev poslali nekaj dobrih knjig, da bi jih zamogli podajati našim za branje vnetim kmetovalcem, da bi se po njih obvarovali nesramnega socialnega duha, ki veje od Pragerskega proti nam zmiraj bolj in bolj. Ljudstvo bi jih željno prebiral, ako bi jih le dobilo. Zatorej se obrnemo do vseh istih podpirateljev blagih namenov, ki so s knjigami ali morebiti z denarjem preobloženi, naj nas podpirajo v tem slučaju, in naj nam pomagajo odvracati pogubonosno sapo, ki hoče spriditi naše dobre ljudi. Vsak se tako majhen dar bodemo z največjo hvaležnostjo sprejeli.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Ponosno sme biti «Bralno društvo pri Sv. Marjeti» na svoj občni zbor 28. jan.; zakaj pokazal je ta dan, da je društvo prvo leto svojega obstanka preživelo častno in plodonosno, nadalje pa tudi, da udje vedó ceniti prizadevanje odborovo, ki meri le na razvoj in procvit društva. Velika dvorana je bila natlačena, da še hodniki zunaj so bili polni poslušalcev, ko je predsednik otvoril shod povdarjajoč namen občnega zbora, kakor tudi «Bralnega društva» sploh. Z veseljem in ponosom, rekel je, sme gledati društvo na prvo leto svojega obstanka in odbor upa, da bodo udje zadovoljni z njegovim postopanjem. Razložil je nadalje vzroke, zakaj da je društvo s svojim občnim zborom združilo ob enem slavnost v čast in proslavo velikega škofa A. M. Slomška. Na to so se vrstila med navdušenimi pesmimi poročila odborova, iz katerih posnamemo naslednje: Društvo je imelo pretečeno leto 156 udov, med temi 12 zunanjih. Priredilo je podučne shode, dve veliki slavnosti, eno na čast slovanskim apostolom sv. Cirila in Metoda ter velik koncert s tombolo. — Ustanovilo si je knjižnico, ki šteje na koncu prvega leta 273 lepih knjig različne vsebine, imelo je 13 raznih slovenskih časnikov. Kako da so udje pridno rabili knjižnico in časnike, povejo nam številke. Posodilo se je 1408 knjig, 1075 časnikov med 1108 izposojevalcev. Dohodkov je imelo društvo skupaj 227 gl. 47 kr., stroškov 184 gl. 23 kr.,

tako da se mu je ostal precejšnji prebitek za prihodnje leto. Pri vpisovanju udov se je oglasila velika večina starih in tudi mnogo novih udov in vedno še prihajajo. Pri volitvi je bil stari odbor voljen z vsklikom na novo.

Sedaj nastopi željno pričakovan vlč. gsp. dr. Medved ter z njemu pristno zgovornostjo in navdušenostjo v izbranih besedah proslavlja slavnega vladiko kot učitelja slovenskega naroda, kot pisatelja, kot škofa in slovenskega domoljuba. Pazljivo je poslušalo mnogostevilno občinstvo izvajanja dičnega govornika, ki je podal najprej kratek životopis Slomškov. Živo je na to naslikal njegovo delovanje na polju šolstva in narodne omike s tem, da je učil ljudstvo ter mu tudi spisal primernih, izvrstnih knjig. Iz njegovega škofskega delovanja je posebne važnosti njegovo trudapolno prizadevanje, da je sedež lavantinskih škofov bil premeščen v Maribor. Kazal je na razliko, ki je vsled tega nastala. Pri prejšnjih birmovanjih verniki v slovenskih krajih, ki so bili pod sekovsko škofijo, niso slišali nikdar svojih škofov, ker ti jezika ljudstva niso poznali. Od Slomškovih časov je to povsem drugače. Nazadnje je govornik ginljivo povdarjal Slomškovovo čisto ljubezen do slovenskega ljudstva in jezika, kar mu je napravilo sicer mnogo nasprotnikov; opominjal navzoče k nasledovanju blagega škofa ter sklenil svoj poljudni, prepričevalni govor s trikratnim «Slava»-klicem na slavljenca. — Ljudstvo je navdušeno pritrjevalo in ko se je predsednik zahvalil velč. gsp. govorniku, navdušenih «živijo» ni bilo konca ne kraja. Pevski zbor še je zapel nekaj mičnih pesmic, med drugim Slomškovovo «Preljubo veselje» in občinstvo se je razšlo s željo, da bi bralno društvo še priredilo večkrat tako veselo in ob enem podučljivo zabavo.

Iz dravinjske doline. Čudili smo se, ko smo bili dne 22. jan. t. l. na volitvi za okrajni zastop iz kmetških občin, in smo videli skoraj celi zgornji del našega okraja na strani nemčurskih Bistričanov. To je že res, da se je z vsemi sredstvi na nje uplivalo, da nekaterim celo zapovedalo, da morajo nemčurski voliti. Pa to nam je nerazumljivo, kako more kmet, ki je vendar od Bistričanov neodvisen, se dati tako pregovoriti. Milo se nam je storilo, ko smo videli može, ki niso pravočasno spoznali, da ne Bistričanje, ampak mi dolinci smo njih pravi bratje. Ali ste morda nekateri zato potegnili z Bistričani, ker so vas za kandidate postavili kakor: Kumer iz Spodnje Ložnice, Smogavec iz Htinja, Zafošnik iz Spodnje Novevesi in Golob iz Vrhloge? Pomislite! Tudi Krošelina, Urleba, Novačana in Roberja so v svoje kandidate sprejeli, a ti kot narodno zavedni može se niso dali pregovoriti, ampak so odločno narodno volili. Vzemite si te za izgled, da ako vam bode še kedaj čast zastopati občino, da ne boste več v svojo skledo pljuvali. Upamo pa, da si bodo dotični občani premislili, predno vas drugokrat zopet volijo.

Vse se danes družijo. Vsi stanovi storijo vse mogoče, da se sami zastopajo. Mi kmetje pa bi bili vedno tako neumni, da bi samo plačevali, a z našim premoženjem pa drugi gospodarili in zapovedovali? Prijatelj! Kaj bi porekel svojemu sosedu, kateri bi bil tako predrzen in ti hotel zapovedovati to in ono pri tvoji hiši? Bi mu li ne pokazal vrat reksi: Tu sem jaz gospodar, pa ne ti. Ravno tako je pri okrajnem zastopu. Naš okraj ima 108.000 kron davka. Od te svote plača mesto Slov. Bistrica 8800 kron. Trga Makole in Studenice 3800 kron. Veliki obrtniki 2460 K, in kmetje sploh 93.740 kron. Te številke nam dovolj jasno kažejo, da bi morali mi kmetje zares biti edini gospodarji v okrajnem zastopu, ker plačujemo tako ogromno svoto davka. Vi vsi, kateri niste spoznali dosedaj svoje zmote, naj vam odprejo vsaj te številke oči, da boste v bodoče bolje videli, zakaj da si naši nasprotniki toliko prizadevajo dobiti krmilo okraja v svoje roke. Razumite sedaj, da se gre tukaj zato, kdo bo z vašim denarjem gospodaril? Berite toraj ta dopis večkrat

vi volilci iz Buchberga, Ačko župan iz Cigonca, volilca iz Gornje Bistrice, Gornje Ložnice, Črešnjeveca, Frajhajma, Kals, Kolberga, Spodnje Ložnice, Spodnje Novevasi, Spodnje Polskave, Sv. Martina na Pohorju, Vojtine, Smrečno, Tinja, volilec iz Smidsberga, in Hans Vouk iz Pekla, da ravnate drugače, če vam še bo sploh kedaj Bog tako milostliv, da boste kot volilci zastopali svoje občane, kar se pa vendar ne bo več zgodilo? Imejte tedaj pred očmi zgoraj navedene številke, in gotovo ne boste nikoli več z nasprotniki volili. Vi občani iz zgoraj navedenih občin, prevdarite prav dobro pri vsaki volitvi od sedaj naprej, koga da boste volili, in kdo da bo tudi resnično vaše koristi zastopal. Mož, kateri ni trdno vaših nazorov in je omahljiv, ne volite ga nikdar, da vam sramote ne napravi. Bistričanom pa svetujemo, naj tudi oni pazno preberejo ta dopis, mogoče, da se njim oglasi vest, ker vedó naj, da možje, katere smo mi volili, so jeklene volje in diamantne vztrajnosti. Oni bodo vedeli pravočasno vse gorje od nas odvracati. Prepričani pa smo, da je bila ta volitev zadnja šola za nas, ker od sedaj naprej se bomo tesno združili in bomo v kratkem napravili veliko kmetijstvo zadrugo v Slov. Bistrici s konzumnim društvom. Bodočnost nam bo pokazala, kdo bo dalje obstal, ali mi slovenski kmetje ali nemčurski Bistričanje? A še nekoga ne smemo pozabiti. To je g. Krausdorfer, štacunar v Peklu. Dobro naj pomisli, od koga živi, ker kakor hitro bomo videli, da je on proti nam, naj bo prepričan, da ne vidi v kratkem času niti enega izmed nas več v svoji prodajalnici. Svetujemo mu toraj, ako ne misli z našimi zastopniki glasovati, naj ostane doma. Naše zastopnike pa prosimo: Objavite nam vsak sklep seje, vsa imena, kateri bodo za in proti glasovali. Ob enem nas takoj poučite, kaj nam bo vse storiti in kako ravnati, ker na Vas stavimo vse zaupanje. — Skupaj toraj kmetje! Združimo se, ker v slogi je moč.

Več kmetov volilcev.

Izpred Brežic. (Zalostne razmere.) Rešite nas, mi poginjamo, kajti viharji današnjih časov pretijo nas potopiti v morju tujega kapitalizma. Denarje za dolgove, obresti, za davke in domače potrebe ni od nikoder vzeti. Kaj je vzrok temu? Prasičji izvoz iz naše občine je popolnoma zaprt. Zaradi malenkosti se zapre cela srenja, broječa devet vasi. Nihče ne pomisli, koliko kmetov je s tem hudo hudo prizadetih, ker je mnogo kmetov, ki redijo po 20 do 30 glav svinj za prodaj, zdaj pa že več tednov ni smeti ž njimi na semenj. Pomislite, koliko zlo za kmeta, ki stavi svoje največje zaupanje na svinjerejo, sedaj pa se mu najtrdnjeja opora spodmakne.

Želeti je, da bi se naši gg. poslanci vendar bolj krepko potegnili za nas uboge kmete, naj bi se zakon o svinjski kugi ali boleznih nekoliko bolj oblašil, tako da se samo okuženi kraj ali vas zapre, pa ne cela občina.

S poljskimi pridelki je ravno taka! Mi smo izročeni na milost in nemilost tujih trgovcev-odjemalcev. In vendar se nihče ne gane, da bi kaj storil v tej reči. Mi kmetje se veselimo, ko čitamo v «Slov. Gospodarju», kako se naši bratje po drugod organizirajo v kmetške zadruge in si s tem utrujejo svoj obstanek. Vprašamo se ubogi trpini, ali smo mi zadnji na svetu v našem »zakotu»? Mar smo mi zato ustvarjeni, da bi samo trpeli, pa nič imeli, ali nas je ljubi Bog obdaril z rodovitnimi njivami in obširnimi travniki, da bi tujec od njih dobiček imel, mi pa samo delo?

Ne in ne, to je za nas, mi sami moramo uživati sad našega truda. Bratje, vstanimo torej, kajti naš nasprotnik čuje, hodi okoli in se trudi, kako bi nas uničil. Toraj na delo, ker resni so dnovi, a trud in delo nam Bog blagoslovi! — Ustanovimo si zadrugo, katera bo imela namen naše poljske pridelke spraviti na svetovni trg. Ker pa so pri nas tudi izvrstni travniki, umestna bi bila tudi zadruga

mlekarna, ki bi donala lepe dohodke kmečkemu posestniku!

Uljudno prosimo častite gospode rodoljube v Brežicah, prirediti nam kako ljudsko veselico, na katero povabite tudi ljubljene kmečkoga organizatorja g. Ivana Kača, ki bo nam iz prijaznosti razložil pomen zadruga in kako se ustanovi. Želeti je, da bi prišel med nas večkrat tudi potovalni učitelj, da bi nas poučil kaj o živinoreji in kako se travniki gnojé zlasti z umetnimi gnojili, katerih mi ne poznamo. Kdor je naš prijatelj, naj nam pomaga k združenju, kajti kjer delujeta skupno kmet in gospod, tam je »trden rod«.

Več kmetov.

Iz Šoštanja. Volitve v okrajni zastopniški so končno vendar enkrat pri kraju. Izvršiti bi se imele že pred letom dni, a gsp. Z. je akte o volitvi volilnih možev v kmečkih občinah bojda založil (!!), zaradi česar se je volitev novega odbora zavlekla skoro za celo leto. Naši narodni nasprotniki se volitve v posamezne skupine niso udeležili; razven obeh veleobrnitov, katera vstopita v skupščino brez volitve, in razven gsp. Viktorja Haukeja, katerega je volil narodni obč. zastop trga Šoštanj, so vsi člani okr. zastopa pošteti in odločni Slovenci. Vsejedno pa ima nova okrajna skupščina precej drugačno lice nego prejšnja. Na vsak način je bilo neumestno, da se ni v skupini kmečkih občin izvolil za občini št. Iij in št. Janž vsaj po jeden zastopnik, kakor je bila navada že od nekdaj. Drugič pa se nam čudno zdi, da se je prejšnje število dosedanjih zastopnikov, kateri so se vedno pošteno potegovali za koristi okraja, nadomestilo z novimi. Prav je sicer, da se dobé nove moči, katere lahko obilo koristijo skupščini s svojim uplivom in svojim znanjem; prav je tudi, da mokrači iz št. Andraža, ki so zvitemu koristolovcu na ljubo uničili dobro ime poprej ugledne in zavoljo miru in lepe uzajemnosti na široko okoli znane občine, v okrajnej skupščini nimajo svojega zastopnika. A da ste se dve odlični občini povsem in brez vzroka prezrli, je pregrešek, ki bi lahko imel sitne posledice. Pri izboranju novih zastopnikov se je po možnosti oziralo na različne stanove in to je vsekako hvalevredno. V zboru sede torej trije duhovniki, dva zdravnika, dva graščaka, jeden odvetnik, c. kr. notar, jeden učitelj, šest tržanov in dva veleobrnitov; ostali so vrli kmečki možje. Dne 27. t. m. so bile volitve v novi odbor. Za načelnika je bil izvoljen naš čislani dež. poslanec in župan, g. Ivan Vošnjak, skoraj enoglasno. Namestnik njegov je g. Vinko Ježovnik, župan v Velenji. Dalje je zbor izvolil: za veleposestvo vlč. g. dekan Jakob Lampl; za veleobrt gsp. tovarnar Fr. Woschnagg starejši; za trge gospod Franc Rajster; za kmetijske občine gsp. Martin Pirtovšek, župan na Paki in iz cele skupščine gg. Vinko Ježovnik in dr. Franc Mayer, odvetnik v Šoštanju. — Kakor je že pri volitvah sploh navada, tako tudi ta volitev ni bila vsem skupščinarjem po volji. Pomisliti je pa treba, da je odborniških mest le sedem, in da je dobro, če odborniki stanejo večinoma blizu načelnika, da se lažje udeležijo razpisanih sej. Gledati je pa treba, da se izvoli ob prihodnej volitvi, ko se prestavi po starej navadi sedež načelnika zopet v Velenje, večina odbornikov iz Velenja in okolice, da ne bode zamere. Novemu zastopu, posebno pa še odboru, pa želimo uspešno, složno delovanje v korist celemu okraju ter ga opominjamo posebno na eno poglavitno njegovo nalogo: na znižanje okrajnih priklad, ki znašajo letos — celih 38%! Da se jim posreči ta za nas velevažna naloga, v to pomoz Bog in modrost naših okrajnih zastopnikov!

Maribor. (Gledališčna predstava.) Veliki lepaki na mestnih ogalih so naznanjali zadnje nedeljo zabave veselim Mariborčanom, da priredi na večer delavsko bralno in pevsko društvo »Maribor« v Narodnem domu gledališčno predstavo z uprizoritvijo »Revčka Andrejčka.« Čeravno lepaki niso dolgo oznanje-

vali večerne predstave, kajti nemški pobalini so jih hitro potrgali in pomazali, vendar je bila zvečer velika dvorana Narodnega doma polna slovenskega občinstva. Igra je v obče jako ugajala. Glavno ulogo revčka Andrejčka je igral gsp. Janša po občnem mnenju izvrstno. Vložene pesmice o Narodnem domu, o raztrganih lepkih in nemški omiki bile so pozdravljene z viharnim, burnim ploskanjem, znamenje, da so ugajale. Dovršeno sta igrala tudi gsp. Planinšek neumnega Anžeta in g. Vajda izživelega Zvitoroga. Uloge Jeklenove Ane (gca. Zdolšek) in Franice (gca. Košar), dekle Jerice (gca. Malenšek) in stare ubožice Neže (gca. Kolarič) so bile dobro priučene in igrane. Jeklena je predstavljal g. Košar, Grešnika g. Železnik, Domena gsp. Petzko, Zmikavta prav dobro g. Kögl, Nosana gsp. Herjavič in Pavla g. Nerat. Da bi se v igri izpustile nekatere debele kletvice, ki gotovo niso v prilog ljudski omiki, bilo bi nujno pričakovati, ako se igra ponovi. Med dejanji je igrala mariborska veteranska godba, kateri priporočamo, da se priuči kmalu tudi slovenskih komadov. Če pomislimo, da je društvo »Maribor« mlado društvo, da je večina igralcev bila tokrat prvič na odru, moramo sklepčno priznati, da je večer izpal v čast društvu.

Iz Sevnice. Pred kratkim ste objavili dopis iz Sevnice, ki je poln pritožb proti odboru našega »Bralnega društva« češ, da le ta premalo stori za narodno probujo, da ima večidel le nemške časopise, da ima mej udi le enega fanta itd. Po tem dopisu soditi Vaš dopisnik Sevnice še niti videl ni (pač, pač! Rodil se je v Sevnici in prebiva tam. Opomba ured.), ali pa je čisto krivo poučen; gotovo pa je, da sam ni ud bralnega društva, ali da vsaj ne zahaja v bralno društvo. Kar se namreč tiče »fantov«, šteje jih naše bralno društvo 18. (osemnajst) mej svoje ude; kar se pa tiče »nemških listov«, je le tretjina vseh listov nemških, to pa radi tega, ker se mora društvo na želje svojih udov ozirati. Seveda so mej temi tudi »Südst. Post«, »Süden« in »Agramer Tagblatt«, ki pa menda niso preveč nemško nacionalni. Kar pa se tiče dela za narod, bilo je pač dopisniku prosto, priti k občnem zboru ter tam predlagati, kako da bi se uspešne delovalo: Če bi bil njegov nasvet res pameten, gotovo bi se po njem ravnali. Veselice, gledališke predstave itd. bile so le od inteligence obiskovane; kratko, naj pride Vaš dopisnik s svetom, potem bomo govorili. Nečemo prepira, ter se ne spuščamo v polemiko, a to smo videli, da so Vašemu dopisniku tukajšnje razmere povsem neznanne, in da tudi ni čital »Mucharja«, kajti sicer bi vedel, kako sodi svet o »sicer jako inteligentnem slovenskem narodu« v tem okraju. Toliko v pojasnilo.

Bralno društvo v Sevnici.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Poverjenikom družbe sv. Mohorja! Nekaj tednov se in nabiranje udov Mohorjevih bo končano. Ljudje pa počasi prinašajo goldinarčke. Ni torej zadosti, da poverjenik enkrat z dvema, tremi besedami opomni Mohorjane njihove dolžnosti, nego treba je ljudi pogosto opozoriti na družbo in še posebno povedati, katere lepe knjige dobimo jeseni. Poverjeniki vsi, pa tudi drugi rodoljubi in udje, še posebno naročniki in bralci »Slov. Gosp.«, delujte in agitujte neumorno celi ta mesec, da nas bo lavantinskih Mohorjanov v letu stoletnice rojstva Slomškovega vsaj toliko kot lani, ako ne več!

Osebnosti. Učitelj na ptujski gimnaziji, g. I. Wester je imenovan stalnim gimnazijskim učiteljem na gimnaziji v Novem mestu. — Dne 22. jan. t. l. je bil v Gradcu promoviran doktorjem prava g. Josip Goričar,

doma iz Mozirja. Posvetil se bode diplomatski službi.

Slovenski kažipot. Slišimo, da naše mariborsko glavarstvo ne trpi samoslovenskih kažipotov in da zahteva povsod dvojezične. Okrajno glavarstvo seveda nima nobene pravice, zahtevati dvojezičnih napisov, in kjer se je taka zahteva stavila ali se še bo, naj se nam takoj naznani.

Zivinozdravniške študije je dovršil na Dunaju naš rojak g. Anton Uršič.

Veliki ples v Narodnem domu je sijajno uspel. Slovenci so zopet enkrat tudi v tem oziru pokazali, da nam v Mariboru še ni odklenkalo. Fina družba iz Maribora in iz spodnjega Štajarja se je znašla ta večer na svetlem parketu in gospodje imeli so ves čas priliko občudovati ljubke in elegantne plesalke. In če so pri zadnjih figurah te ali one kvadrile, pri katerih je plesalo po 60 parov, dame tvorile kako posebno skupino — bilo je gledati to — kakor velik sopek pomladanskih rožic. Verjetno toraj, da je bilo jako veselo in da se je plesalo do ranega jutra. Da nam nasprotniki zavidajo tak uspeh, to pa nas veseli, saj vemo — kakšne so veselice v kazini. Zato pa smo se bolj ponosni in se spominjamo besed: »Pustite pse, da lajajo, to kaže le, da jahamo«. — Dne 24. t. m. v soboto se priredi v Narodnem domu maskaradni ples. Mi opozarjamo vse tiste, ki se ga mislijo udeležiti, da se takoj obrnejo na »maskaradni komite Narodni dom« glede na vstopnice, ki se bodo glasile na ime. Pri vrodu bo jako stroga kontrola; da bi nepoklican prišel v dvorano pri velikih pripravah je v tem oziru absolutno izključeno. Gostje naj so v tem oziru povsem mirni. Za kotiljon je pripravljeno marsikaj, kar bo občinstvo prav veselo presenetilo. Za zanimive kostume in skupine, ki nas posetijo tudi že vemo in želeti je le, da se jih javi še več, da bo večer prav vesel in zanimiv.

Slovenska predstava. V nedeljo se bo ponavljala v »Narodnem domu« ljudska igra »Revček Andrejček«. Začetek ob pol 3. uri. Cene so znatno znižane. K obilni udeležbi vabi društvo »Maribor«.

Veliki ples v Narodnem domu. Zadnji četrtek je priredila mariborska čitalnica sijajen ples v krasnih prostorih »Narodnega doma«. G. Pichlerju in tovarišem se je vzbudila želja, da si ogledajo zabavo. Že v spodnjih prostorih jih je krasota slovenske stavbe tako prevzela, da so začeli peti, najprej slovenski, potem pa tudi nemški. Toda ko so zapeli nemški, zagodla je muzika odhodnico in Pichlerja ter tovarišev že čez par minut ni bilo več v »Narodnem domu«. Muzika pa je svirala Slovincem dalje plesne komade!

Volilni shod bo imel deželni poslanec dr. Fr. Jurtela v nedeljo dne 11. febr. t. l. popoldne po večernicah pri Sv. Križu tik Slatine v Ogrizkovi gostilni. Pridite v obilnem številu, kajti zborovanje bo velezanimivo!

Na Sladki gori je umrl vpokojeni učitelj g. Anton Šebat v 65 letu svoje starosti. Bil je dobrega srca in prikupljivega značaja. Svetila mu večna luč!

Pišce. 2. febr. smo pokopali Janeza Urek velikega posestnika v Globokem. Ranjki je bil rojen l. 1831 in kremenitega značaja. Pobožen, naroden, a osobito usmiljenega srca do ubogih, — v tem zadnjem oziru je bil skoro predober. Ljubil je iskreno slovensko domovino in že s pokojnim dr. Razlagom sodeloval pri narodni prebui. Pogreb je bil veličasten. Brežiški čitalničarji so peli nagrobnico. Kot posebno znamenitost njegove skromnosti je omeniti, da si je izvolil najpriprostejši prostorček na pokopališču, rekoč: »Nisem bil v življenju bahač, še po smrti nočem biti!« Svetila mu večna luč! — Dne 4. febr. smo obhajali tukaj prelepo, ali zelo redko svečanost, zlato poroko. Ženin Jožef Polanec je rojen 1825, nevesta pa Marija roj. Šušterič 1828 l. Oba sta še prav krepka, vesela in čila. Ker se nihče ne ve spomniti na enak slučaj v tej župniji, je bila ogromna